

F. t. l. vedr. retsplejeloven og forskellige andre love

hvert år udarbejde en bred lokal samarbejdsplan, som drøftes i kredsrådet og offentliggøres.

Udflytning af opgaver fra politiet: Visse opgaver uden tilknytning til politiets kerneopgaver vil blive søgt overført fra politiet til andre myndigheder.

Ny teknologisk mv.: Der lægges op til en markant styrkelse af politiets it-systemer mv. og til fortsat udvikling af nye teknologiske redskaber for politiet.

Politiets personale- og ledelsespolitik: Der lægges op til en modernisering af politiets personale- og ledelsespolitik bl.a. med fokus på at styrke specialistkompetencer i politiet og på generelle ledelseskompetencer ved ansættelse og uddannelse af ledere på alle niveauer.

Politiets uddannelse: Med henblik på at styrke politiets uddannelse og kompetenceudvikling og at tilnærme den det almindelige uddannelsessystem, vil bredt sammensatte arbejdsgrupper få til opgave at udarbejde et oplæg til en reform af politiets uddannelse.

2. Baggrunden for lovforslaget

2.1. Gældende ret og den nuværende ordning

2.1.1. Ledelse og styring af politiet og anklagemyndigheden

2.1.1.1. De centrale lovbestemmelser om ordningen af dansk politi findes i retsplejelovens kapitel 11 om politimyndigheden (§§ 109-118).

Den nuværende ordning stammer i det væsentlige fra 1938, hvor man overgik fra kommunale politikorps kombineret med et statsligt kriminalpoliti til et rent statsligt enhedspoliti, jf. herved lov nr. 166 af 18. maj 1937 om politiets og arrestvæsenets ordning mv. I lovens forarbejder (Folketingstidende 1935-36, tillæg A, spalte 3779 ff.) er der redegjort for, at flere forskellige modeller for ledelse og styring af politiet var blevet overvejet – bl.a. en model med oprettelse af et generaldirektorat under justitsministeren og en model, hvorefter politimestrene (i København politidirektøren) i alle forhold refererede direkte til justitsministeren. Justitsministeriet fandt imidlertid, at den model, som var blevet etableret for det hidtidige statslige kriminalpoliti, også ville være den mest hensigtsmæssige for det nye statslige enhedspoliti. Denne ordning indebærer, at justitsministeren skulle være politiets øverste foresatte, mens rigspolitichefembedet skulle være en næsten rent administrativ myndighed under justitsministeren med en række nærmere bestemte opgaver og beføjelser over for politimestrene, som var fastlagt i loven.

Bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 11 blev i vidt omfang nyaffattet i 1954 (lov nr. 205 af 11. juni

1954), og samtidig blev ansvaret for regnskabsførelsen vedrørende udgifterne til politivæsenet samlet hos rigspolitichefen, der bl.a. også fik beføjelse til at føre tilsyn med politimestrenes (politidirektørens) almindelige tilrettelæggelse af politiets arbejde. Den grundlæggende model for fordelingen af ansvar og kompetence blev ikke ændret.

Siden 1954 er der gennemført nogle mindre lovændringer, men der er ikke sket ændringer af den grundlæggende ordning vedrørende ledelsen af dansk politi.

Den gældende ordning bygger således ikke på et sædvanligt enstrengt over-/underordningsforhold mellem de involverede myndigheder, men i vidt omfang på en særlig lovbestemt fordeling af ansvar og kompetence.

Justitsministeren har således i dag det overordnede ansvar for politiet og er som nævnt politiets øverste foresatte, jf. retsplejelovens § 109, stk. 1. Justitsministeren har som den overordnede myndighed en almindelig instruktionsbeføjelse i forhold til politiet. Justitsministeren kan give både rigspolitichefen og politimestrene konkrete og generelle tjenestebefalinger om udførelsen af deres opgaver, og rigspolitichefens og politimestrenes konkrete afgørelser om politimæssige spørgsmål kan som udgangspunkt påklages til justitsministeren.

I praksis er justitsministeren meget tilbageholdende med at gribe ind i den konkrete varetagelse af de politimæssige opgaver i den enkelte politikreds.

Justitsministeriet varetager personalesager (ansættelse, forflyttelse, afskedigelse mv.) vedrørende jurister ansat i politiet og anklagemyndigheden – dvs. alle politimestre, vicepolitimestre, politiadvokater, politiassessorer og politifuldmægtige samt juristerne hos statsadvokaterne og rigsadvokaten. Justitsministeriet varetager tillige sager om uansøgt afskedigelse af tjenstemandsansat personale i politiet, jf. tjenstemandslovens § 26, stk. 2, hvorefter uansøgt afsked af tjenstemænd kun kan foretages af den pågældende minister.

Justitsministeriet varetager de løbende forhandlinger om bevillinger til politiet og har det overordnede bevillingsmæssige ansvar.

Rigspolitichefen varetager navnlig de administrative ledelsesopgaver, som fremgår af retsplejelovens § 110, og rigspolitichefen har herudover fået tillagt visse beføjelser ved bemyndigelse fra justitsministeren. Rigspolitichefen har kun selvstændige operative beføjelser på nogle få, afgrænsede områder, herunder navnlig vedrørende nationale sikkerhedsopgaver (Politiets Efterretningstjeneste), jf. retsplejelovens § 110, nr. 4, og udlændingeområdet, jf. retsplejelovens